Sygn. akt VI GC 1894/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2017 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa ***(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.***

przeciwko ***I. S.***

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej I. S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 33 106,37 złotych (trzydzieści trzy tysiące sto sześć złotych trzydzieści siedem groszy) wraz z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi za okres od dnia 07 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej I. S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 4 073 złotych (cztery tysiące siedemdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanej I. S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 2 426,03 złotych (dwa tysiące czterysta dwadzieścia sześć złotych trzy grosze) tytułem kosztów sądowych tymczasowo wypłaconych przez Skarb Państwa;

IV. kosztami procesu w pozostałym zakresie obciąża pozwaną I. S. uznając je za uiszczone.

Sygn. akt VI GC 1894/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 07 stycznia 2014 powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. domagał się zasądzenia od pozwanej I. S. kwoty 33 106,37 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż pozwana I. S. była członkiem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. w okresie powstania długu, zaś egzekucja skierowana przeciwko temu podmiotowi okazała się bezskuteczna.

Nadto powód wskazał, że na kwotę należności dochodzonej w niniejszym postępowaniu od pozwanej składają się: roszczenie główne wynikające z tytułu wykonawczego wydanego przeciwko spółce w kwocie 20 675,18 złotych, odsetki ustawowe za opóźnienie wyliczone od kwot wskazanych w nakazie zapłaty naliczone do dnia 04 grudnia 2013 roku w kwocie 8 555,19 złotych, koszty procesu wynikające z tytułu wykonawczego w kwocie 2 676 złotych i przyznane przez komornika sądowego koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1 200 złotych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 września 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNc 3602/14 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwana I. S. wniosła o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że brak jest podstaw do przypisania pozwanej odpowiedzialności odszkodowawczej jako byłemu członkowi zarządu dłużnika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., gdyż postępowanie egzekucyjne prowadzone było jedynie z jednego składnika majątkowego spółki w postaci wierzytelności na rachunku bankowym, co uznać należy za niewystarczające. Pozwana wskazała bowiem, że w momencie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., spółka ta dysponowała pakietem akcji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej z siedzibą w W. w liczbie 2 830 sztuk o wartości nominalnej w wysokości 1 499 900 złotych oraz posiadała wierzytelności o wartości przekraczającej kwotę 150 000 złotych. Nadto, pozwana I. S. wskazała, że przestała pełnić funkcję członka zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. z dniem 02 listopada 2011 roku i do tego dnia nie istniał stan niewypłacalności spółki, wartość posiadanych bowiem przez spółkę aktywów była większa od pasywów, wobec czego w czasie, gdy członkiem zarządu dłużnej spółki była pozwana, stan jej interesów nie uzasadniał złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub otwarcie postępowania układowego. W ocenie pozwanej zatem zachodzi w niniejszej sprawie przesłanka wyłączająca odpowiedzialność pozwanej jako byłego członka zarządu.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2014 roku zmienionym postanowieniem z dnia 04 czerwca 2014 roku sprawę przekazano do Sądu Rejonowego w Gdyni jako miejscowo i rzeczowo właściwego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. S. była prezesem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. do dnia 02 listopada 2011 roku, kiedy to złożyła rezygnację z tej funkcji.

niesporne, a nadto: oświadczenie – k. 70 akt, postanowienie z dnia 22 listopada 2011 roku – k. 71 akt, odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego – k. 13-14 akt

W dniu 04 kwietnia 2011 roku referendarz sądowy Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt X GNc 974/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na mocy którego zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 20 675,18 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot: 6 złotych za okres od dnia 14 sierpnia 2010 roku, 2 952,74 złotych za okres od dnia 04 września 2010 roku, 2 952,74 złotych za okres od dnia 11 września 2010 roku, 2 952,74 za okres od dnia 21 września 2010 roku, 2 952,74 złotych za okres od dnia 28 września 2010 roku, 2 952,74 złotych za okres od dnia 05 października 2010 roku, 2 952,74 złotych za okres od dnia 12 października 2010 roku, 2 952,74 złotych za okres od dnia 23 października 2010 roku, a także kwotę 2 676 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie po jego uprawomocnieniu się zostało opatrzone klauzulą wykonalności w dniu 20 maja 2011 roku.

nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wraz z klauzulą wykonalności – k. 15-17 akt, umowy – k. 14-16 akt postępowania o sygn. akt X GNc 974/11 Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie, faktury VAT – k. 17-24, 26-27 akt postępowania o sygn. akt X GNc 974/11 Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie, oświadczenie – k. 30 akt postępowania o sygn. akt X GNc 974/11 Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie, nakaz zapłaty

– k. 31 akt postępowania o sygn. akt X GNc 974/11 Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie, postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności – k. 39 akt postępowania o sygn. akt X GNc 974/11 Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wszczął postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sopocie A. T. w sprawie o sygn. akt Km 1032/11. Egzekucja prowadzona była, zgodnie z wnioskiem wierzyciela, z wierzytelności na wskazanym we wniosku rachunku bankowym, z wierzytelności na innych rachunkach bankowych, mienia ruchomego, wszelkich wierzytelności przysługujących dłużnikowi, praw majątkowych oraz nieruchomości.

I. S. jako prezes zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. oświadczyła komornikowi sądowemu, że spółka nie posiada ruchomości, nieruchomości, pojazdów mechanicznych i wierzytelności. I. S. nie wskazała komornikowi sądowemu żadnych składników majątku spółki, z których mogłaby zostać przeprowadzona egzekucja.

W dniu 11 kwietnia 2012 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sopocie A. T. w sprawie o sygn. akt Km 1032/11 umorzył postępowanie egzekucyjne wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności prowadzonej egzekucji, gdyż nie wskazano ani nie ustalono majątku, z którego mogłoby nastąpić zaspokojenie roszczeń wierzyciela.

wniosek o wszczęcie egzekucji – k. 147 akt, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji – k. 148 akt, zajęcie wierzytelności – k. 149 akt, zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat – k. 150-151 akt, protokół – k. 152 akt, protokół – k. 154 akt, wysłuchanie wierzyciela lub dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c. – k. 157 akt, postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego – k. 156, 11 akt, zeznania pozwanej I. S. – protokół skrócony rozprawy z dnia 20 maja 2016 roku – k. 176-178 akt (zapis cyfrowy 00:17:53-00:31:19)

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. w latach 2010-2011 roku posiadała 2830 akcji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej z siedzibą w W. o wartości nominalnej 1 499 900 złotych.

Rzeczywista wartość tych akcji nie była ustalana.

zeznania świadka M. R. – protokół skrócony rozprawy z dnia 30 września 2015 roku – k. 138-140 akt (zapis cyfrowy 00:02:49-00:25:37), zeznania świadka A. W. – protokół skrócony rozprawy z dnia 03 lutego 2016 roku – k. 149-150 akt (zapis cyfrowy 00:01:52—00:12:10), zeznania świadka K. R. – protokół skrócony rozprawy z dnia 20 maja 2016 roku – k. 176-178 akt (zapis cyfrowy 00:01:03-00:16:48), zeznania pozwanej I. S. – protokół skrócony rozprawy z dnia 20 maja 2016 roku – k. 176-178 akt (zapis cyfrowy 00:17:53-00:31:19), informacja dotycząca rocznego rozliczenia deklaracji CIT-8 za 2010 rok – k. 69 akt

Postanowieniem z dnia 04 listopada 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 886/12 Sąd Rejonowy w Sopocie zawiesił postępowanie prowadzone w sprawie wyjawienia majątku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., z uwagi na brak organu uprawnionego do reprezentacji spółki.

postanowienie – k. 12 akt

Pismem z dnia 04 grudnia 2013 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wezwał I. S. do zapłaty kwoty 32 733,06 zlotych w terminie do dnia 14 grudnia 2013 roku.

wezwanie przedsądowe wraz potwierdzeniem nadania – k. 20-21 akt

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. posiadał wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. osiem niezapłaconych faktur, a nadto nieuregulowany podatek dochodowy od niektórych przychodów w kwocie 95 000 złotych za okres 2006/2007, nieuregulowany podatek dochodowy od osób

prawnych za okres 2006-2007 w kwocie 7 087 złotych, nieuregulowany podatek od towarów i usług (...) za miesiąc grudzień 2007 roku w kwocie 1 315 złotych, nieuregulowany podatek od towarów i usług (...) za miesiąc czerwiec 2010 roku w kwocie 37 177,80 złotych oraz nieuregulowany podatek od towarów i usług za miesiąc lipiec 2010 roku w kwocie 7 889 złotych.

Wskaźniki płynności finansowej, które są najistotniejsze dla ustalenia wypłacalności podmiotu gospodarczego, a które określają zdolność jednostki do wywiązywania się ze spłaty zobowiązań krótkoterminowych (do 12 miesięcy) obliczone dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. za lata 2010-2011 roku wynoszą:

- dla wskaźnika płynności I stopnia (wskaźnik płynności bieżącej) – dla roku 2010 – 1,06 oraz dla roku 2011 – 0,97, przy czym optymalna jego wartość mieści się w przedziale od 1,2 do 2, a w przypadku wskaźnika poniżej 1 – oznacza to, że spółka ma kłopoty z utrzymaniem płynności finansowej, czyli może mieć problemy z bieżącym regulowaniem zobowiązań,

- dla wskaźnika płynności II stopnia (wskaźnik płynności szybkiej, tj. natychmiastowej zdolności do spłaty długów) – dla roku 2010 – 0,91 oraz dla roku 2011 – 0,87, przy czym jego satysfakcjonująca wartość mieści się w przedziale od 1 do 1,2, a w przypadku wskaźnika poniżej 1 – oznacza to, że spółka może mieć problemy z terminowym regulowaniem zobowiązań.

Z bilansu zestawionego na dzień 02 listopada 2011 roku wynika, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. miała wskaźniki płynności I oraz II stopnia na ten dzień znacząco odbiegające od wartości optymalnych, co potwierdza występowanie w tym czasie problemów płatniczych, a same problemy z płynnością były już wyraźne w dniu bilansowym 31 grudnia 2010 roku, gdzie wskaźniki płynności I oraz II stopnia odbiegały już od dolnej granicy wartości optymalnej.

Osiem niezapłaconych wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. faktur VAT oraz zobowiązania podatkowe wobec budżetu są wystarczającym potwierdzeniem zaprzestania płacenia długów mającego charakter trwały i nie rokujący na to, że dłużnik w najbliższej przyszłości będzie mógł te wierzytelności zaspokoić.

W dniu 04 września 2010 roku istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ustęp 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz nie zachodziły przesłanki z art. 11 ustęp 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, gdyż w tym okresie zobowiązania spółki nie przekraczały wartości jej majątku. Trudności płatnicze miały charakter trwały, gdyż spółka nie wykonywała swoich zobowiązań wobec części dłużników.

Na dzień 02 listopada 2011 roku w dalszym ciągu istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ustęp 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, zaś zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i na dzień 02 listopada 2011 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. posiadała majątek (aktywa bilansu, który był większy od zobowiązań, ale struktura tego majątku wyraźnie wskazuje, że w spółce brakowało środków pieniężnych. Spółka posiadała udziały (akcje) w obcych podmiotach, których nie mogła zamienić na środki pieniężne (płatnicze), którymi powinna była płacić swoje zobowiązania. Procentowy udział aktywów trudno – zbywalnych (udziały i pożyczki udzielone obcym podmiotom) w całym majątku wynosił około 51%. Na dzień 31 grudnia 2010 roku przedmiotowa spółka dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie 47 773 złotych, zaś w dniu 02 listopada 2011 roku już tylko w kwocie 15 837 złotych. Natomiast w krótkoterminowych inwestycjach „inne aktywa pieniężne" spółka wykazuje tę samą kwotę, co oznacza, że środki te były zamrożone i niedostępne do wykorzystania w obrocie gospodarczym spółki. O braku środków pieniężnych świadczy zaś również fakt rosnących zobowiązań i przyrost należności od kontrahentów.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. z powodu zaprzestania spłaty części swoich zobowiązań zanotowała istnienie przesłanek do ogłoszenia upadłości w dniu 04 września 2010 roku, a w okresie późniejszym do dnia 02 listopada 2011 roku problemy z płynnością płatniczą spółki pogłębiały się.

Gdyby złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. nastąpiło w dniu 04 września 2010 roku albo w dniu 02 listopada 2011 roku, istniałaby możliwość zaspokojenia wierzytelności (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. stwierdzonej nakazem zapłaty z dnia 04 kwietnia 2011 roku wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt X GNc 974/11.

opinia – k. 190-211 akt, opinia uzupełniająca – k. 265-266 akt, opinia uzupełniająca II – k. 309-316 akt, bilans na dzień 02 listopada 2011 roku – k. 72 akt, rachunek zysków i strat – k. 73 akt, obroty kont aktywnych za okres XI 2011 – k. 74 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także dowody z powyższych dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których prawdziwość nie była przez nie kwestionowana i które nie budziły wątpliwości Sądu co do swej wiarygodności i autentyczności, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary.

Pozostałe dokumenty nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie wnosiły do sprawy nowych i istotnych okoliczności.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się również na zeznaniach świadków: M. R., A. W., K. R. oraz pozwanej I. S..

Odnosząc się do zeznań świadka M. R. Sąd dał im wiarę w zakresie, w jakim świadek wskazywał, że dłużnik (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. dysponował akcjami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej z siedzibą w W., z tym, że Sąd miał na uwadze, że świadek nie znał wartości rynkowej tych papierów wartościowych. Sąd nie dał wiary natomiast zeznaniom tego świadka, że dłużna spółka – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. była współwłaścicielem nieruchomości na osiedlu (...) zabudowanej halą garażową, okoliczność ta nie znajduje bowiem żadnego potwierdzenia w przedłożonych dokumentach.

Oceniając zeznania świadka A. W. Sąd uznał je za wiarygodne w zakresie, w jakim świadek potwierdziła, że dłużnik (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. dysponował akcjami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej z siedzibą w W.. Odnośnie wskazywanej przez tego świadka okoliczności posiadania przez dłużną spółkę wierzytelności w kwocie 150 000 złotych, która nie została wyegzekwowana, Sąd miał na uwadze, że jak wynikało z zeznań świadka M. R., była to wierzytelność sporna, a kwota ta – mająca stanowić prowizję należną dłużnikowi nie została na jego rzecz zasądzona, a powództwo o tę kwotę zostało prawomocnie oddalone.

Odnosząc się do zeznań świadka K. R. – księgowej i wspólnika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., Sąd dał im wiarę w zakresie, w jakim świadek wskazywała, że dłużnik (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. posiadał akcje (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej z siedzibą w W. o wartości nominalnej około 1 500 000 złotych i że stanowiło to jedyny majątek spółki. Świadek wskazała także, że spółka w listopadzie 2011 roku posiadała zobowiązania wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i urzędu skarbowego, spłacała również kredyty (zobowiązania z tego tytułu wynosiły około 200 000 złotych), a także inne zobowiązania z tytułu dostaw i usług na kwotę około 800 000 złotych, w wyniku czego – jak wskazała świadek – spółka miała problemy z płynnością.

Zeznania pozwanej I. S. Sąd ocenił za wiarygodne jedynie w zakresie, w jakim znajdowały one potwierdzenie w innym materiale dowodowym uznanym przez Sąd za wiarygodny, tj. w szczególności odnośnie posiadania przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. akcji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej z siedzibą w W.. Za niewiarygodne zaś Sąd uznał jej zeznania, że w spornym okresie dłużna

spółka była współwłaścicielem nieruchomości zabudowanej halą garażową oraz nieruchomości zabudowanej drogą wewnętrzną, że spółka posiadała weksle na kwotę 300 000 złotych, samochód i wierzytelności na kwotę 200 000 złotych. Pozwana na powyższe nie przedstawiła bowiem żadnych dowodów, w tym z dokumentów, np. odpisu z księgi wieczystej, dowodu rejestracyjnego pojazdu, itp., weksli, a nadto podnoszonej okoliczności posiadania przez spółkę powyższego majątku przeczą także wyjaśnienia samej pozwanej złożone w postępowaniu egzekucyjnym w lipcu i wrześniu 2011 roku prowadzonym w sprawie o sygn. akt Km 1032/11.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 30 października 2017 roku Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań powoda, albowiem osoby uprawnione o jego reprezentacji, mimo prawidłowego wezwania, nie stawiły się bez usprawiedliwienia.

Jakkolwiek uznając zeznania świadków: M. R., A. W. i K. R. oraz pozwanej I. S. za wiarygodne w powyżej wskazanym zakresie, Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 24 maja 2014 roku (sygn. akt I ACa 1537/13), że sytuacja finansowa spółki winna być wykazana przede wszystkim dokumentami finansowymi, a nie zeznaniami świadków, czy stron.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miała zatem opinia biegłego sądowego do spraw księgowości W. A.. Przedmiotowa opinia została sporządzona przez osobę posiadającą wiadomości specjalne z zakresu księgowości, a zatem uprawnioną do przeprowadzania badań i sporządzania opinii danego rodzaju. Wykonano ją w sposób rzetelny i obiektywny, zgodnie z zasadami wiedzy fachowej i wymogami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Jak wynikało z opinii biegłego sądowego sporządzonej w oparciu o akta sprawy, w tym znajdujący się w nich bilans i rachunek zysków i strat, a także dokumenty znajdujące się Krajowym Rejestrze Sądowym, dłużnik (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. posiadał wobec powoda osiem niezapłaconych faktur, a nadto nieuregulowany podatek dochodowy od niektórych przychodów w kwocie 95 000 złotych za okres 2006/2007, nieuregulowany podatek dochodowy od osób prawnych za lata 2006-2007 w kwocie 7 087 złotych, nieuregulowany podatek od towarów i usług (...) za miesiąc grudzień 2007 roku w kwocie 1 315 złotych, nieuregulowany podatek od towarów i usług (...) za miesiąc czerwiec 2010 roku w kwocie 37 177,80 złotych oraz nieuregulowany podatek od towarów i usług za miesiąc lipiec 2010 roku w kwocie 7 889 złotych. Biegły sądowy wskazał, że wskaźniki płynności finansowej, które są najistotniejsze dla ustalenia wypłacalności podmiotu gospodarczego, a które określają zdolność jednostki do wywiązywania się ze spłaty zobowiązań krótkoterminowych (do 12 miesięcy) obliczone dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. za lata 2010-2011 roku wynoszą:

- dla wskaźnika płynności I stopnia (wskaźnik płynności bieżącej) – dla roku 2010 – 1,06 oraz dla roku 2011 – 0,97, przy czym optymalna jego wartość mieści się w przedziale od 1,2 do 2, a w przypadku wskaźnika poniżej 1 – oznacza to, że spółka ma kłopoty z utrzymaniem płynności finansowej, czyli może mieć problemy z bieżącym regulowaniem zobowiązań,

- dla wskaźnika płynności II stopnia (wskaźnik płynności szybkiej, tj. natychmiastowej zdolności do spłaty długów) – dla roku 2010 – 0,91 oraz dla roku 2011 – 0,87, przy czym jego satysfakcjonująca wartość mieści się w przedziale od 1 do 1,2, a w przypadku wskaźnika poniżej 1 – oznacza to, że spółka może mieć problemy z terminowym regulowaniem zobowiązań.

Konkludując biegły sądowy wskazał, że z bilansu zestawionego na dzień 02 listopada 2011 roku wynika, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. miała wskaźniki płynności I oraz II stopnia na ten dzień znacząco odbiegające od wartości optymalnych, co potwierdza występowanie w tym czasie problemów płatniczych, a same problemy z płynnością były już wyraźne w dniu bilansowym 31 grudnia 2010 roku, gdzie wskaźniki płynności I oraz II stopnia odbiegały już od dolnej granicy wartości optymalnej. W ocenie biegłego sądowego osiem niezapłaconych wobec powoda faktur VAT oraz zobowiązania podatkowe wobec budżetu są wystarczającym potwierdzeniem zaprzestania płacenia długów mającego charakter trwały i nie rokujący na to, że dłużnik w najbliższej przyszłości będzie mógł te wierzytelności zaspokoić. W ocenie biegłego sądowego w dniu 04 września 2010 roku istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ustęp 1 ustawy Prawo upadłościowe

i naprawcze. Jednocześnie biegły sądowy wskazał, że nie zachodziły przesłanki z art. 11 ustęp 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, gdyż w tym okresie zobowiązania spółki nie przekraczały wartości jej majątku.

Pismem z datą w nagłówku „dnia 25 października 2016 roku" (k. 225-228 akt) pełnomocnik pozwanej wniósł o uzupełnienie opinii poprzez dokonanie ustaleń przy uwzględnieniu dokumentacji (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. zabezpieczonej w postępowaniu toczącym się przed Prokuraturą Okręgową w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V Ds. 85/2012, co pozwolić miało na ustalenie, czy dłużna spółka nie regulowała przeważającej części swojego zadłużenia oraz o uzupełnienie opinii poprzez ustalenie, czy w przypadku złożenia w terminie przez zarząd (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosku o ogłoszenie jej upadłości, powód uzyskałby zaspokojenie, tj. czy brak tego zgłoszenia miał wpływ na zmniejszenie potencjału majątkowego spółki, a więc czy po stronie powoda wystąpiła szkoda.

W opinii uzupełniającej z dnia 26 maja 2017 roku (k. 265-267 akt) biegły sądowy wskazał, że dokumentacja (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. zabezpieczona w postępowaniu toczącym się przed Prokuraturą Okręgową w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V Ds. 85/2012 jest niekompletna, brakuje bowiem m. in. sprawozdań finansowych, zestawień obrotów i sald, ewidencji syntetycznej oraz analitycznej, wyciągów bankowych, raportów kasowych, ewidencji środków trwałych, memoriałów i rozrachunków z kontrahentami.

Po ponownym zapoznaniu się z dokumentacją (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. zabezpieczoną w postępowaniu toczącym się przed Prokuraturą Okręgową w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V Ds. 85/2012 – za wyjątkiem segregatora 233 – biegły sądowy w drugiej opinii uzupełniającej (k. 309-316 akt) wskazał, że w dokumentacji tej biegły sądowy nie znalazł ewidencji księgowej, w szczególności zestawień obrotów i sald za poszczególne okresy obrachunkowe, ewidencji syntetycznej oraz analitycznej, należności i zobowiązań, czy zapisów na kontach rozrachunkowych, które to dokumenty pozwoliłyby na dokonanie pogłębionej analizy finansowej spółki. Biegły sądowy potrzymał wnioski zawarte w opinii z dnia 15 lipca 2016 roku, w tym, że w dniu w dniu 04 września 2010 roku zaistniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ustęp 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz, że trudności płatnicze miały charakter trwały, gdyż spółka nie wykonywała swoich zobowiązań wobec części dłużników.

Nadto zdaniem biegłego sądowego na dzień 02 listopada 2011 roku w dalszym ciągu istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ustęp 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, zaś zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i na dzień 02 listopada 2011 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. posiadała majątek (aktywa bilansu, który był większy od zobowiązań, ale struktura tego majątku wyraźnie wskazuje, że w spółce brakowało środków pieniężnych. Spółka posiadała udziały (akcje) w obcych podmiotach, których nie mogła zamienić na środki pieniężne (płatnicze), którymi powinna była płacić dwoje zobowiązania. Procentowy udział aktywów trudno – zbywalnych (udziały i pożyczki udzielone obcym podmiotom) w całym majątku wynosił około 51%. Na dzień 31 grudnia 2010 roku przedmiotowa spółka dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie 47 773 złotych, zaś w dniu 02 listopada 2011 roku już tylko w kwocie 15 837 złotych. Natomiast w krótkoterminowych inwestycjach „inne aktywa pieniężne" spółka wykazuje tę samą kwotę, co oznacza, że środki te były zamrożone i niedostępne do wykorzystania w obrocie gospodarczym spółki. O braku środków pieniężnych świadczy zaś również fakt rosnących zobowiązań i przyrost należności od kontrahentów.

Reasumując biegły sądowy wskazał, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. z powodu zaprzestania spłaty części swoich zobowiązań zanotowała istnienie przesłanek do ogłoszenia upadłości w dniu 04 września 2010 roku, a w okresie późniejszym do dnia 02 listopada 2011 roku problemy z płynnością płatniczą spółki pogłębiały się.

Nadto, biegły sądowy wskazał, że gdyby złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. nastąpiło w dniu 04 września 2010 roku albo w dniu 02 listopada 2011 roku, istniałaby możliwość zaspokojenia wierzytelności powoda stwierdzonej nakazem zapłaty z dnia 04 kwietnia 2011 roku wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt X GNc 974/11.

Pismem z datą w nagłówku „dnia 25 września 2017 roku" (k. 329-331 akt) pełnomocnik pozwanej wniósł o uzupełnienie opinii poprzez ustalenie, czy dłużna spółka nie regulowała przeważającej części swojego zadłużenia oraz dokonanie powyższych ustaleń przy uwzględnieniu także dokumentacji (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. zabezpieczonej w postępowaniu toczącym się przed Prokuraturą Okręgową w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V Ds. 85/2012, a znajdującej się w segregatorze 233 będącym w posiadaniu (...) Spółki (...) z siedzibą w G..

Domaganie się przez pozwaną ustalenia, czy dłużna spółka nie regulowała przeważającej części swojego zadłużenia Sąd uznał za próbę polemiki z niekorzystnymi dla pozwanej wnioskami biegłego sądowego i własną interpretację pozwanej na temat pojęcia stanu niewypłacalności, tym bardziej, że żaden przepis prawa nie odnosi się do zaprzestania regulowania przeważającej części swojego zadłużenia dla ustalenia stanu niewypłacalności spółki, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia.

Odnosząc się natomiast do zastrzeżeń nie uwzględniania przez biegłego sądowego dokumentacji zawartej w segregatorze 233, to z informacji uzyskanej przez Sąd od (...) Spółki (...) z siedzibą w G. wynika jednoznacznie, że nie znajdują się w nim wydruki z ewidencji księgowej. Sąd miał przy tym na uwadze, że nie jest rolą ani Sądu ani biegłego sądowego poszukiwanie dokumentacji mającej być przedmiotem badania przez biegłego sądowego, obowiązek wskazania miejsca, w którym się ona znajduje spoczywa niewątpliwie na stronie pozwanej w niniejszym procesie. Mając na uwadze, że jak wskazał biegły sądowy w drugiej opinii uzupełniającej (k. 309-316 akt) brak ewidencji księgowej, w szczególności zestawień obrotów i sald za poszczególne okresy obrachunkowe, ewidencji syntetycznej oraz analitycznej, należności i zobowiązań, czy zapisów na kontach rozrachunkowych, nie pozwala na dokonanie pogłębionej analizy finansowej spółki oraz uwzględniając okoliczność, że w segregatorze 233 nie znajdują się wydruki z ewidencji księgowej, Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego, jako bezprzedmiotowy i zmierzającego do nieuzasadnionego przedłużenia niniejszego postępowania.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. domagał się zasądzenia od pozwanej I. S. kwoty 33 106,37 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także kosztów procesu, swoje roszczenie wywodząc z treści art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Przepisy kodeksu spółek handlowych poprzez nadanie spółce z ograniczoną odpowiedzialnością osobowości prawnej czynią ją samodzielnym podmiotem praw i obowiązków. Zasadniczo spółka taka sama ponosi pełną odpowiedzialność za zaciągnięte zobowiązania, a gwarancją jej wypłacalności powinien być co najmniej kapitał zakładowy jako element majątku spółki. Zasadę tę przełamuje jednak przepis art. 299 k.s.h., który wprowadza osobistą i solidarną odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania kierowanej przez nich spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie bowiem z obowiązującą w chwili powstania wierzytelności powoda treścią art. 299 § 1 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Cytowany przepis prawa w procesach przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nakłada na powoda obowiązek udowodnienia dwóch przesłanek, a mianowicie: sprawowania przez pozwanego funkcji członka jej zarządu w okresie istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji wierzytelności przysługującej przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do przesłanki udowodnienia faktu sprawowania przez pozwaną funkcji członka zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. w okresie istnienia zobowiązania spółki i jego wymagalności, to wskazać należy, iż okoliczność ta – pełnienia w tym okresie funkcji prezesa zarządu przez pozwaną I. S. do dnia 02 listopada 2011 roku, nie była przez strony kwestionowana.

Mając zaś na uwadze drugą z przesłanek, wskazać należy, że ustalenie przewidzianej w art. 298 § 1 k.h. (obecnie art. 299 § 1 k.s.h.) przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że

spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 2007 roku, sygn. akt II CSK 417/06, Lex numer 355345). Sposoby ustalenia tej przesłanki odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h. wskazuje doktryna i orzecznictwo wymieniając przykładowo przedstawienie postanowienia o umorzeniu egzekucji z powodu bezskuteczności uzyskane nawet przez innego wierzyciela. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela pogląd, iż tylko w sytuacji kiedy nie ma majątku, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie, można mówić o bezskuteczności egzekucji. Dopóki istnieją jakiekolwiek realne możliwości efektywnego spieniężenia majątku spółki, należy je wykorzystać dla zaspokojenia swoich należności. Jednakże pamiętać należy, że wierzyciel spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, który dochodzi swojego roszczenia przeciw członkom jej zarządu, nie musi wykazać, iż wyczerpał wszystkie możliwe sposoby egzekucji, wystarczy jeżeli jeden ze sposobów egzekucji okazał się bezskutecznym. Dla skutecznego bowiem podważenia mocy dowodowej wynikającej z postanowienia komornika sądowego jako dokumentu urzędowego, to pozwany musi wykazać, że faktycznie albo w dacie prowadzenia egzekucji komorniczej albo na chwilę wyrokowania istniał majątek dłużnej spółki, z którego powód mógłby zaspokoić swoją wierzytelność (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 26 kwietnia 1938 roku (sygn. akt C II 2806/37). Z postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wiąże się bowiem faktyczne domniemanie bezskuteczności egzekucji. Obalenie tego domniemania obciąża pozwaną, która winna w procesie wytoczonym na podstawie przepisu art. 299 k.s.h. wykazać, że wierzyciel nie uruchomił przysługujących mu środków, aby zaspokoić się z istniejącego majątku spółki, względnie, iż istniał majątek pozwalający na zaspokojenie wierzyciela (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 12 sierpnia 2016 roku, sygn. akt I ACa 379/16).

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wykazał, że egzekucja przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. była bezskuteczna, zaś pozwana I. S. nie zdołała obalić wynikającego z tego dokumentu domniemania. Powód przedłożył bowiem postanowienie komornika sądowego z dnia 11 kwietnia 2012 roku wydane w sprawie o sygn. akt Km 1032/11 w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko tej spółce wobec bezskuteczności egzekucji oraz protokoły wysłuchania prezesa zarządu dłużnika – pozwanej I. S., która wyraźnie oświadczyła komornikowi sądowemu, że spółka nie posiada ruchomości, nieruchomości, pojazdów mechanicznych i wierzytelności. Zważyć przy tym należy, że zgodnie z wnioskiem wierzyciela – powoda w przedmiocie wszczęcia postępowania egzekucyjnego, egzekucja prowadzona była z wierzytelności na wskazanym we wniosku rachunku bankowym, z wierzytelności na innych rachunkach bankowych (wskazanych przez pozwaną w toku postępowania egzekucyjnego), mienia ruchomego, wszelkich wierzytelności przysługujących dłużnikowi, praw majątkowych oraz nieruchomości. Nie ma zatem podstaw do twierdzenia, że egzekucja została przeprowadzona przez wierzyciela nieprawidłowo i niestarannie, lecz co więcej – to z oświadczeń samej pozwanej pełniącej wówczas funkcję prezesa zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. składanych komornikowi sądowemu w lipcu i wrześniu 2011 roku wynikały składniki majątku dłużnika i to pozwana mimo wiedzy o posiadanych przez dłużnika np. akcjach, tych praw komornikowi sądowemu nie wskazała. Jak zaś wynika z zeznań pozwanej złożonych w toku niniejszego procesu pozwana nie była w stanie podać przyczyny, dla której nie wskazała komornikowi sądowemu majątku spółki w postaci akcji, z których mógłby on przeprowadzić egzekucję, nadto skoro jak wynikało z zeznań wszystkich świadków, akcje (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej z siedzibą w W. były w zasadzie jedynym majątkiem dłużnej spółki, przeto trudno uznać, że pozwana jako prezes zarządu dłużnika „zapominała" o tym składniku majątku spółki. Dodać należy również, że skoro dłużna spółka nie zgadzała się ze stwierdzeniem bezskuteczności prowadzonej wobec niej przez komornika sądowego egzekucji (czego wyrazem było postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego), twierdząc, że posiada majątek na spłatę zadłużenia, to winna była postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego zaskarżyć, czego jednak nie uczyniła. Sąd miał przy tym na uwadze, że prowadzone w trybie art. 761 k.p.c. i art. 801 k.p.c. postępowanie – z przyczyn wskazanych wyżej (oświadczeń pozwanej), nie doprowadziło do wyjawienia majątku dłużnika objętego wnioskiem o wszczęcie egzekucji, również wszczęte przez powoda postępowanie sądowe w przedmiocie wyjawienia majątku nie przyniosło rezultatu z uwagi na braki w składzie organów uprawnionych do reprezentowania spółki, co skutkowało zawieszeniem tego postępowania.

W tej sytuacji w ocenie Sądu powoływanie się przez pozwaną I. S. w toku niniejszego procesu na dysponowanie przez dłużnika (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą akcjami innej spółki kapitałowej o wartości nominalnej w wysokości około 1 500 000 złotych posiadanych przez dłużnika w okresie postępowania egzekucyjnego, czy też posiadanie innego majątku (udziału w nieruchomości, wierzytelności zabezpieczonych wekslami, czy innych wierzytelności , a także ruchomości w postaci samochodu) nie może, jako nadużycie prawa, korzystać z ochrony prawnej i prowadzić do zwolnienia pozwanej od odpowiedzialności za niezaspokojone zobowiązania spółki, skoro to sama pozwana zataiła fakt ich posiadania przez spółkę przed komornikiem sądowym prowadzącym egzekucję.

Niezależnie jednakże od powyższej oceny wskazać należy, że sam nawet fakt dysponowania akcjami o określonej wartości nominalnej nie przesądza jeszcze o posiadaniu realnego majątku takiej wartości, tym bardziej, że ani żaden ze świadków, ani też pozwana nie zlecali wyceny realnej wartości tych papierów wartościowych i nie dysponowali wiedzą odnośnie wartości tych akcji. Pamiętać bowiem należy, że ocena istnienia majątku spółki, z którego w rozumieniu art. 299 k.s.h. wierzyciel mógłby się zaspokoić, dokonywana jest z punktu widzenia realnego składnika majątkowego umożliwiającego rzeczywiste zaspokojenie strony powodowej, a nie z punktu widzenia składnika bilansowego w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. W świetle bowiem art. 299 k.s.h. majątek spółki nie może być oceniany jedynie w rozumieniu powyższej ustawy, a poszczególne pozycje bilansu powinny być poddane ocenie w świetle wszystkich dowodów zgromadzonych w procesie w kontekście realnych możliwości zaspokojenia wierzyciela w okresie sprawowania przez daną osobę funkcji w zarządzie spółki (tak Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 06 lutego 2015 roku, sygn. akt XII Ga 405/14).

Powyższe odnieść należy także do wskazywanej przez pozwaną okoliczności posiadania przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. środków pieniężnych. Wprawdzie, jak wynika z opinii biegłego sądowego, w dniu 02 listopada 2011 roku dłużna spółka posiadać miała środki pieniężne w kwocie 15 837 złotych, niemniej jednak zważyć należy, że egzekucja z rachunków bankowych, w tym wskazanych przez pozwaną, okazała się bezskuteczna, co oznacza, że środków tych faktycznie na tych rachunkach bankowych nie było, a więc nie było realnej możliwości pokrycia nimi wierzytelności powoda. Odnośnie natomiast wierzytelności w kwocie 150 000 złotych, jaką posiadać miała dłużna spółka, to jak wynikało z zeznań świadka K. R. wierzytelność ta nie została wyegzekwowana, przy czym Sąd miał na uwadze zeznania świadka M. R., który wskazał, że była to wierzytelność sporna, a kwota ta – mająca stanowić prowizję należną dłużnikowi nie została na jego rzecz zasądzona, gdyż powództwo o tę kwotę zostało prawomocnie oddalone. Trudno zatem w tej sytuacji przyjąć, że wierzytelność ta stanowiła w ogóle majątek spółki, a co dopiero – majątek pozwalający na realne zaspokojenie wierzytelności powoda.

Podkreślić raz jeszcze należy, że w świetle art. 299 k.s.h. oceny majątku dłużnej spółki jako majątku, z którego wierzyciel może się zaspokoić, Sąd dokonuje z punktu widzenia istnienia realnego majątku, a nie jako jedynie składnika bilansowego w rozumieniu ustawy o rachunkowości. Bezskuteczność egzekucji w świetle art. 299 § 1 k.s.h. nie może być oceniana jedynie w świetle majątku ujętego w bilansie zgodnie z ustawą o rachunkowości, a musi być poddana ocenie w kontekście realnych możliwości zaspokojenia wierzyciela w okresie sprawowania przez daną osobę funkcji w zarządzie spółki.

W tej sytuacji uznać należało, że pozwana I. S. nie zdołała wykazać, że w czasie postępowania egzekucyjnego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. posiadał majątek o jakiejkolwiek realnej wartości, z którego wierzytelność powoda mogłaby zostać zaspokojona, choćby w części, a więc, że prowadzona przeciwko spółce egzekucja byłaby możliwa w tym sensie, że mogłaby przynieść skutek w postaci rzeczywistego zaspokojenia wierzytelności i uzyskania należności dochodzonej pozwem (tak również Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 24 czerwca 2015 roku, sygn. akt I ACa 887/14).

Na marginesie tylko wskazać należy, że jak wynika z informacji odpowiadającej odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (k. 171-174 akt) także egzekucje w innych dziewięciu sprawach prowadzonych w latach 2011-2013 przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. zostały umorzone z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyskałoby się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.

Podkreślić należy, że specyfika odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także likwidatorów takiej spółki (zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2010 roku, sygn. akt III CZP 91/09, Biuletyn Sądu Najwyższego 2010/1/12) przejawia się w tym, że wierzyciel, który nie wyegzekwował swej należności wobec spółki, nie musi dowodzić wysokości doznanej wskutek tego szkody. Wystarcza, że przedłoży tytuł egzekucyjny stwierdzający zobowiązanie spółki istniejące w czasie piastowania przez określoną osobę funkcji członka zarządu i udowodni, iż egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Jeżeli członek zarządu nie udowodni, że szkoda wierzyciela była niższa od niewyegzekwowanego od spółki zobowiązania, to poniesie wobec wierzyciela odpowiedzialność do wysokości tego zobowiązania. Z omawianej regulacji wynika więc na rzecz wierzyciela domniemanie szkody w wysokości niewyegzekwowanego wobec spółki zobowiązania.

Domniemany w świetle tej regulacji jest także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub podania o wszczęcie postępowania układowego oraz zawinienie przez niego niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i niewszczęcia postępowania układowego. Taki rozkład ciężaru dowodu wskazanych okoliczności jest uzasadniony tym, że wierzyciele na ogół nie znają stanu interesów spółki, wiedzy w tym zakresie można natomiast wymagać od członków zarządu. Mimo wspomnianej specyfiki tej odpowiedzialności odszkodowawczej należy przyjąć, że odpowiedzialność z art. 299 k.s.h. jest sankcją za kierowanie przez zarząd sprawami spółki w sposób niekorzystny dla wierzycieli, który doprowadził do bezskuteczności egzekucji jej zobowiązań. Ostatecznym zaś przejawem tego nieprawidłowego, nagannego postępowania zarządu jest zaniechanie złożenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęcia postępowania układowego (obecnie ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2008 roku, sygn. akt IV CSK 430/07, Lex numer 487532).

Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 k.s.h, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody (§ 2). Należy przy tym zauważyć, że przepis art. 299 k.s.h. specyficznie reguluje rozkład ciężaru dowodzenia. Występując z roszczeniem przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wierzyciel musi bowiem jedynie przedstawić dowody potwierdzające istnienie przysługującego mu wobec spółki roszczenia w czasie pełnienia funkcji członka zarządu oraz bezskuteczność egzekucji prowadzonej przeciwko spółce. Wykazanie tych okoliczności stwarza ustawowe domniemanie odpowiedzialności członka zarządu, a zarazem przerzuca na niego ciężar dowodu zaktualizowania się przesłanek egzoneracyjnych zwalniających go z odpowiedzialności, określonych w art. 299 § 2 k.s.h.

Niewątpliwie dla zastosowania przesłanki egzoneracyjnej z art. 299 § 2 k.s.h., a w konsekwencji uwolnienia się członka zarządu spółki od odpowiedzialności za jej zobowiązania, konieczne jest złożenie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Nie wystarczy więc samo złożenie takiego wniosku (o ogłoszenie upadłości), konieczne jest wykazanie przez pozwanego członka zarządu, że uczynił to we właściwym czasie. Wskazać przy tym należy, że z uregulowań zawartych w art. 21 ust. 1 w zw. z art. 10 i art. 11 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (tekst jednolity: 2016, poz. 2171 ze zmianami) – w brzmieniu tych przepisów obowiązujących przez dniem 01 stycznia 2016 roku, jednoznacznie wynika termin, w jakim członkowie zarządu mają obowiązek zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Mianowicie powinni to uczynić nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. Podstawą ogłoszenia upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest zaś niewypłacalność, która zachodzi, gdy spółka nie wykonuje swoich wymaganych zobowiązań pieniężnych albo gdy zobowiązania spółki przekroczą wartość jej majątku, niezależnie od tego, czy na bieżąco wykonuje ona swoje zobowiązania.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela przy tym pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 grudnia 2000 roku (sygn. akt I ACa 620/00, OSA 2002/5/33), gdzie wskazano, że „czas właściwy" do zgłoszenia upadłości, o jakim mowa w art. 298 § 2 k.h. (obecnie art. 299 § 2 k.s.h), to czas w jakim zarząd spółki

nie będący w stanie zrealizować zobowiązań względem wszystkich jej wierzycieli, winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, aby w ten sposób chronić zagrożone interesy wszystkich wierzycieli, którzy po ogłoszeniu upadłości mogą liczyć na równomierne zaspokojenie. Jeżeli zatem członek zarządu spółki zgłasza wniosek o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie, to oznacza, że uczynił ze swej strony wszystko, by nie dopuścić do zaspokajania niektórych wierzycieli ze szkodą dla innych. Właściwy czas na zgłoszenie wniosku o upadłość to więc moment, gdy członek zarządu wie, albo przy dołożeniu należytej staranności powinien wiedzieć, że spółka nie jest już w stanie zaspokoić w całości wszystkich wierzycieli, ale w części ma jeszcze takie możliwości, a zatem nie jest jeszcze bankrutem niezdolnym do poniesienia nawet kosztów postępowania upadłościowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 grudnia 2007 roku, sygn. akt I CSK 313/07, Lex numer 479340).

Jednocześnie Sąd rozpoznający sprawę nie podziela poglądu prezentowanego przez pozwaną, że podstawa ogłoszenia upadłości powstanie dopiero wtedy, gdy dłużnik nie wykonuje przeważającej części swoich zobowiązań, zważyć bowiem należy, że przesłanka taka – odnośnie ilości, tj. przeważającej ilości niewykonanych zobowiązań nie wynika w żaden sposób z przepisu prawa – art. 11 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawodawca wyraźnie bowiem wskazuje jedynie na przesłankę „niewykonywania zobowiązań" (liczba mnoga, a więc co najmniej dwa zobowiązania), a nie ich przeważającej części. Nie ma zatem podstaw do dokonywania operacji polegających na ustalaniu ogółu zobowiązań dłużnej spółki co do ich ilości i badaniu procentowego odsetka wierzytelności nieregulowanych, takie działanie nie znajduje bowiem oparcia w przepisach prawa.

Podzielając wnioski zawarte w opinii biegłego sądowego i opiniach uzupełniających wskazać należy, że z bilansu zestawionego na dzień 02 listopada 2011 roku wynika, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. miała wskaźniki płynności I oraz II stopnia na ten dzień znacząco odbiegające od wartości optymalnych, co potwierdza występowanie w tym czasie problemów płatniczych. W ocenie biegłego sądowego osiem niezapłaconych wobec powoda faktur VAT oraz zobowiązania podatkowe wobec budżetu są wystarczającym potwierdzeniem zaprzestania płacenia długów mającego charakter trwały i nie rokujący na to, że dłużnik w najbliższej przyszłości będzie mógł te wierzytelności zaspokoić. Jednocześnie pozwana nie przestawiła też żadnych dowodów na okoliczności spłaty zobowiązań wobec pozostałych swoich wierzycieli.

Jak wskazał biegły sądowy, w dniu 04 września 2010 roku istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ustęp 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, aczkolwiek nie zachodziły przesłanki z art. 11 ustęp 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, gdyż w tym okresie zobowiązania spółki nie przekraczały wartości jej majątku. Na dzień 02 listopada 2011 roku w dalszym ciągu istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ustęp 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, zaś zarówno na dzień 31 grudnia 2010 roku, jak i na dzień 02 listopada 2011 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. posiadała majątek (aktywa bilansu), który był większy od zobowiązań, ale struktura tego majątku wyraźnie wskazuje, że w spółce brakowało środków pieniężnych.

Nadto, biegły sądowy wskazał, że gdyby złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. nastąpiło w dniu 04 września 2010 roku albo w dniu 02 listopada 2011 roku, istniałaby możliwość zaspokojenia wierzytelności powoda stwierdzonej nakazem zapłaty z dnia 04 kwietnia 2011 roku wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt X GNc 974/11.

W ocenie Sądu zatem powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wykazał przesłanki odpowiedzialności pozwanej I. S. wnikające z treści art. 299 k.s.h, a jednocześnie pozwana nie zdołała wykazać przesłanek egzoneracyjnych uwalniających ją od tej odpowiedzialności.

Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 07 grudnia 2006 roku, sygn. akt III CZP 118/06, OSNC 2007/9/136).

Mając na uwadze powyższe rozważania i uznając powództwo za zasadne Sąd na podstawie art. 299 k.s.h. w zw. z art. 481 k.c. zasądził od pozwanej I. S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 33 106,37 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia 07 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i zasądził od pozwanej I. S. jako strony przegrywającej na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 4 073 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składają się kwoty: 1 656 złotych tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu, 2 400 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 490 ze zmianami) oraz 17 złotych tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).

Nadto, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz.U. 2016 roku, poz. 623 ze zmianami) Sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni od pozwanej I. S. kwotę 2 426,03 złotych z tytułu kosztów sądowych wypłaconych tymczasowo przez Skarb Państwa jako wynagrodzenie biegłego sądowego przyznane mu postanowieniem: z dnia 14 października 2016 roku (w zakresie nie pokrytym zaliczką – 66,88 złotych, k. 217 akt), z dnia 07 czerwca 2017 roku (w kwocie 589,79 złotych, k. 271 akt) oraz z dnia 26 września 2017 roku (w kwocie 1 769,36 złotych, k. 326 akt).

W pozostałym zakresie kosztami procesu Sąd obciążył pozwaną I. S. uznając je za uiszczone.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 19 listopada 2017 roku